

[Undervisningsministeren.]

af sidste Aar indbød Undervisningsministeriet til Forhandling med Repræsentanter for Sogneraad, Byraad og Aamtsraad om Spørgsmaalet om det 8de Skoleaar. Vi mødte almindelig Tilslutning til denne Tanke, og gennem et Cirkulære af 17. Maj i Fjor gav vi nærmere Regler for, hvorledes et saadant 8de Skoleaar frivilligt kunde indføres. Rundt omkring i vore Skoler gøres der Forsøg i den Henseende, og adskillige Steder — i hvert Fald nogle Steder — er der allerede gennemført et 8de Skoleaar. Nu, da det er lykkedes at gennemføre en forbedret Læreruddannelse ved Seminarieloven af 1930, nu, da det er lykkedes i Foraaret at faa gennemført en ny Lov om Folkeskolens Styrelse og Tilsyn, med udvidet Indflydelse paa Skolen for Vælgere og Forældre, med fagligt-pædagogisk Tilsyn, vil det, forekommer det mig, være naturligt, om vi gaar til Arbejdet for en ny Folkeskolelov, en Reform og en Udvikling af selve vor Folkeskole. Derom handler det Lovforslag, jeg i Dag har den Ære at fremsætte for det høje Ting.

Forslag til Lov om Folkeskolen tager sit Udgangspunkt i den store Skolekommissionsbetænkning af 1923, særlig i det Forslag, der blev stillet af det betydelige Flertal, hvortil de bedste Pædagoger hørte, om en Gaffeldeling af Folkeskolen i 11—12 Aars Alderen. Men dette Forslag tager ogsaa Hensyn til den Drøftelse, der nu igennem en halv Snes Aar er foregaaet i Skole- og skoleinteresserede Kredse, og i alle sine Grundtænker stemmer Lovforslaget med de Ideer og de Forslag, der kom frem og vandt almindelig Tilslutning paa det store Skolemøde her i København i August i Fjor.

Lovforslaget gaar bort fra den hidtidige Adskillelse mellem Købstad- og købstadordnede Skoler og Landsbyskolen, og Forslagets Regler er i det store og hele ens for alle Skoler i hele Landet. Men vi erkender selvfølgelig, at der er en Forskel paa Skoler med saa mange Børn, at en kraftig Klassedeling er naturlig og mulig, og saa de mindre Skoler med et Børneantal op til kun en 70—80 Børn, hvor en gennemført Klassedeling er meget vanskelig og i hvert Fald vilde være højst bekostelig.

Derfor deler Lovforslaget vore Folkeskoler i to Slags, vi kalder dem for Nemheds Skyld — man kunde tage et hvilket som helst Navn for saa vidt — A.-Skoler og B.-Skoler. A.-Skoler er Skoler med et saa stort Børnetal, at en gennemgaaende

Klassedeling er naturlig og mulig, baade i Købstæderne og ude paa Landet. Folkeskolen af denne Form, A.-Formen, deles i en Grundskole fra 7 Aars Alderen til 11 Aars Alderen og en Mellemskole fra 11 Aars Alderen til 14 eller 15 Aars Alderen. I Skolerne af B.-Formen, hvor en gennemført Klassedeling ikke er mulig, maa man altsaa have det Antal Klasser, der kan skaffes; der vil en saadan Deling i en Grundskole og en Mellemskole være uigennemførlig. Alligevel kan Undervisningspligten godt udvides ogsaa for de Skoler; jeg skal komme dertil om et Øjeblik.

Et Hovedpunkt i Lovforslaget er Indførelsen af den nye praktiske Mellemskole. Lovforslaget bygger videre paa Almenskoleloven af 1903, en udmærket Reform, hvis Muligheder jeg langt fra anser for at være udtømt. Gennem Almenskoleloven af 1903 indførtes jo Mellemskolen, men det kan ikke nægtes, at den har haft sine Besværligheder og sine Farer, særlig hvor Forældrene og Kommunerne har gjort alt for meget for at faa mange Børn ind i Mellemskolen, saa det senere viste sig, at de faldt af ved 2den eller ved 3die Mellemskoleklassens Afslutning, altsaa ved den almindelige Undervisningspligtsalders Ophør, og derved i Virkeligheden fik en mindre fuldkommen, en mindre afrundet Undervisning og Uddannelse, end de vilde have faaet i den almindelige Folkeskole. I Kommuner, hvor Tallet paa Mellemskolebørn er svulmet op til en Trediedel af det almindelige Folkeskolebørneantal, har man lagt Mærke til disse Farer. Der vil opstaa en Fare for ligesom en Degradation af den almindelige Folkeskole. Man har talt om i Folkeskolekredse, at det er ligesom den visner i Toppen, den mister sine bedst begavede Børn. Nu er denne Fare sikkert i de senere Aar blevet ringere, idet det viser sig, at det relative Antal Børn, der falder af ved det 14de Aar i Mellemskolen og ikke gaar det sidste Aar ud til Mellemskoleeksamen, er i betydelig Afstanden. Alligevel tror jeg, der her trænges til en Reform, og et Kærnepunkt i dette Lovforslag er, at der ved Siden af den nuværende Mellemskole, som man kunde kalde den mere teoretiske, Eksamensskolen, den, der fører frem til Mellemskoleeksamen, hvorfra de igen kan gaa videre til Realskolen og gennem Gymnasiet til Studentereksamen og ind til Universitetet, ved Siden af denne Mellemskoleeksamen indrettes der en mere praktisk Mellemskole, men ligeledes til det 15de Aar, altsaa en Parallel-